

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
→ Vörösmarty-utca 3. szám ←

Felelős szerkesztő:
BALKÁNYI GYULA.

Elofizetési ár:
Égész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Ébredés.

Mintha felébredt volna az országgyűlési függetlenségi párt lelkiismerete és mintha érezné, hogy koalíciós magaviseletével súlyosan vétkezett a nemzet és a választók ellen, amit jóvá kell tenni, ha nem akarja az, hogy egy újabb általános választás esetén a megsemmisülésnek tegye ki magát.

Ennek lehet tulajdonítani, hogy az ország különböző vidékein népgyűléseket tart, hol gazdasági önállóságunk szükségességét hangoztatják és mintegy becsületszavát adja, hogy az önálló magyar nemzeti banktól semmi körülmények között el nem állunk.

Szives készséggel akarjuk elhinni, hogy ez a mozgalom komoly és nem hoimi szinpadias felvonulás és szivesen elhisszük, hogy azok a férfiak, kik ezt a mozgalmat irányítják, szívvél-lélekkel az eszme megvalósulására törekednek és ha török szakad, az országnak ezt a jogos követelését minden meszterkedés dacára meg fogják szerezni.

Sivár politikai életünkben a megalkuvás és lemondás korszakában, következményeiben kihatóbb mozzanat nincs, mint ennek a gazdasági kérdésnek akkénti megoldása, a mint azt állami létünk és megélhetésünk parancsolja. Ebben a kérdésben minden ingadozás, erélyünk egyszerű lankadása vészthozó, melynek még lehetőségét is el kell magunktól utasítani.

Politikai tekintetben a véletlen is segítségünkre siet, mert a felfordult osztrák helyzet utmutatással szolgál, hogy kitartással és céltudatos magatartással kell, hogy siker koronazza fáradozásunkat, miután kétségtelenné lett, hogy egyedül a magyar állam azon biztos pont, melyre az osztrák magyar birodalom támaszkodhatik. Az osztrák helyzet nem mi reánk, hanem magára az osztrákra nézve kétségbeejtő. Minden egyes nap eseménye arra tanít bennünket, hogy az ottani nemzetiségi conglomeratum egy közös eszme szolgálatába többé össze nem hozható és előre megjósolható, hogy nem messze az idő, midőn ezek a

széthúzó érdekek az osztrák császárságot alkotó elemeire fogják szétbontani, tehát már ez az egy körülmény, mintegy parancsolólag teszi kötelességünké, hogy a magyar államot az osztrák pusztulás ne találja készületlenül.

Igaz ugyan, hogy az osztrák kavarodás abban a pillanatban megszűnik, midőn jogos követelésünk a valószínű stádiumába lép, mert az ellenünk való gyűlöletben csodálatosan egyértelműek, tudatában lénén annak, hogy gazdasági önállóságunkkal oly hatalmas tényezővé leszünk, mely egyszer és mindenkorra elejét veszi annak az osztrák hobortnak, melynek neve Gross-österreich és elejét veszi annak a centralisatiois törekvésnek, melynek kifejezett célja gazdasági függőségünk.

Lehetetlenség, hogy állami életünk intéző ne ismernék azt az egyszerű igazságot és még feltételezni sem szabad, hogy jobb tudomásuk ellenére ellentétbe helyeznék magukat egy ország kivanságának és még is a kormány kebelében nem látjuk azt az egyöntetűséget, azt a kétséget kizáró magatartást, mely a siker előfeltétele, hanem sajnosan észleljük, hogy az alkotmány és néppártok mellécéljai vannak, hogy ők nemcsak nem hivatottak a nemzet jogos aspirációinak, hanem ellenkezőleg gazdasági függetlenségünket nemzeti szerencsétlenségnek állítják oda.

Ezek az urak lehetnek ad persónan nagyon tisztességes emberek, de az nem változtat azon a köztudaton, hogy félelmük alaptalan és akár megszokás, akár pedig az udvar iránti kedveskedés céljából, sőtét szemüvegen át nézik a helyzetet és épen ezért határozottan ellenségei vagyunk minden tusionális törekvésnek, mert ez egyértelmű volna azzal, hogy a függetlenségi part 40 éven át hangoztatott elveit adja fel, vagy minden feltétel nélkül lépnek be a függetlenségi pártba, elfogadván annak programját, vagy pedig saját elveik fenntartása mellett igyekezzenek többségre jutni, addig azonban mi ragaszkodunk a függetlenségi párthoz és elvárjuk, hogy elveit

igyekezzék diadalra juttatni, mert esetben provokáljuk a leszámolás napját. Vagy a pajzsral, vagy a paizson. Harmadik eshetőséget nem ismerünk.

Egyéniség és társadalom.

Korunk társadalmi irányzatainak elfogulatlan bírálatánál nevezetes mozzanatok ragadják meg az ember figyelmét. Mig egyrészt a tömeggyéniség nyilvánulása a nemzetközi proletárok hatalmas tömörülésében észlelhető, addig másrészt az individualizmus az a társadalmi irányzat, mely az embernek a megörögzött előítéletek is balfelfogásoktól való teljes tetszabad tását tüzte ki céljaul.

Voltak ugyanis kiváló emberek, kik a mai társadalmi állapotokba sehogy sem tudtak beleilleszkedni, a konvencionális erkölcsi felfogás ellen sikra szálltak és azt hirdették, hogy minden egyén alkossa meg a saját világnézetét és valláserkölcsi elveit.

Ki ki legyen a saját lelkének a művésze és ne vezettesse félre magát a közvélemény váltakozó hullámzásától.

Törjük össze, Nietzsche szavaival élve, a régi értékek tábláját és legyünk alkotók, teremők, hogy az emberiséget a százados balvélemények nyomasztó nyugétől felszabadítsuk. Nem lágy szívű, szentimentális anyamasszonykatonáikra lehet az emberiség fejlődésének helyes mederbe terelését bízni hanem a dacos, meg nem alkuvó és irgalmatlanul kemény szívű értékrombolókra.

Ezek voltak az emberiség apostolai, kik a gondolatszabadság sokszor megtépdesett zászlaját lobogtatván, szembe mertek szállni a zsarnok daemóni tekintetével, vagy a százfejú tömeg őrgöngyömbolásával.

A máglya vérvörös lángtengerének tisztító tüzeből diadalmasan kerültek elő az ő eszméik és amiről ők a lángész sejtelem-szerű érzésével álmodoztak, az századok multával valóvá vált.

Igen, a fensőbbrendű emberek, a Nietzsche „Übermensch“-ei képezték az igazi nemesek és előkelők osztályát, melynek ellentétét a nyárspolgári hétköznapiasság, a nyáj schablonos egyénei alkotják, kik vágyaik netovábbját az életani funkciók teljesítésében látják és kik minden, szellemileg kimagasló egyén iránt határtalan gyűlölettel viseltetnek. Az uri morállal ellentétben jellemző rájuk nézve a rabszolgamorál, mely arra irányul, hogy minden nagyobb lelki rázkódásoktól lehetőleg szabaduljon.

A fensőbbrendű emberek sirjához zarándokoltak a csüggedők, a kétségbeesettek, kik az elnyomatás szomorú napjaiban vigasztalást és erőt kerestek és a rezignáció fájdalmas érzésével túrték, szenvedték a

meddő siva ságor, mely oly nyomasztólag hat a nemesebb kedélyekre. A nagyok eszméi öntöttek új életet belejük és emelték őket oly magaslatra, honnan megvetőleg tekintethettek a kicsinyes formalitások és szörszállhasogatások embereire.

A nagy szellemi kincsektől eltekintve, melyeket ők nekünk nyújtottak, vannak olyanok is, melyek sok félreértésre adtak alkalmat és téves irányba tereltek sok embert.

Az egyéniség problémájának felvetésénél éppen az utóbbi körülmény forog fenn.

Ha Nietzsche azt hirdette az emberiségnek, hogy ki-ki függetlenítse magát az állam és egyház gyámkodásától és az uralkodó erkölcsi felfogástól és önzés cselekedeteink Kriteriona legyen a mi énünk, ugy ezt a nagy elmék kiváltságának tekinthetjük — de a gyarlók könnyen visszaélhetnek vele.

Ha az államot egy mindent felfaló szörnyetegnek nevezi és a kereszténységtől, mely szerinte csak rabszolgaságra, meghunyászkodásra nevel, a legnagyobb utálattal fordul el, olajat önt a tüzre és lángra lobbantja az exaltádókat, úgy, hogy rombolás és zuzás a következménye. Es ez mind az „egyéniesség” szó félreértésén alapul.

Hát a társadalmi illemszabályok és a tekintélybe vetett hit mennyit szenvednek az egyéniség kultuszának tultengésétől! Minden intézmény halomra dőlné és az anarchia tomboló orkánya elsodorna minket, ha ki-ki tulságosan kidomborodott egyéniség volna.

Ily magasabb eszmék felfogására nagyobb kulturális fejlettség kell.

A brutalitásoktól eltekintve nézzük p. o. az etikette elleni divatos merényleteket és itt találóan mondja egy író, hogy mai napság úgy tűnik fel, hogy minden embernek joga van a más tyukszemére lépni, sőt az illetőt oldalba is lökni és bocsánatot sem kérni tőle. Ez az egyéniség megnyilatkozása. Azelőtt, ha valaki hölgyekkel szemben nagyon barbár volt, vagy megvetőleg nézett öreg emberekre, azt mondták rá, vagy részeg, vagy bolond. Ma az illető egyéniség.

Régen, ha valaki nőkről vagy családoknál rágalmakat koholt, kiteszítették a jó emberek köréből. Ma minél jobban rágalmaz valaki, annál nagyobb egyéniség.

E példákat csak jellemzés képen hoztam fel annak a ténynek konstatálására, hogy az u. n. neocynizmus mennyire elharapózott. Nem hirdetem azt az elcsépett frazist: Legjobb az arany középut. Ez igazán csak nyájembereket nevel, holott nekünk szükségünk van markáns egyénekre, kik dacolnak a viharokkal. De az egyéniség kialakulása legyen az egészséges élettani folyamat és beteges tünetektől mentes!

Mert a szertelenségben mély tragikum rejlik. E szédítő magaslatra törekvők lezuhannak egy tatóngó mélységbe és teljes elbűvöltség előbb-utóbb a környezettel való meghasonlásra vezet, míg végtére önmagával való ellentétbe jutás a katasztrófa.

Ennek a szerencsétlen nagyvási mániának egy szomorú áldozata maga Nietzsche, kinek szelleme fényesen ragyogott — míg végre egy hangos daemóni kacagás és örjögő tombolás idegrázó mozzanataiban tört ki. — A függöny legördül és ki-ki hazatér — feledni but es bánatot, hogy másnap ujult erővel ismét felvegyük az elejtett fonalat.

H.

Felolvasó estély.

Az irodalmi és műpártoló egyesület fokozott érdeklődés mellett folytatja felolvasó estélyeit. A közönség csak úgy tódul minden csütörtök este a vármegyeház nagytermébe, hol igazi műélvezetben részesül.

A közelmúlt felolvasó estélyen Horváth Böske urhölgy a müncheni művész étellel ismertetett meg bennünket melyet közvetlen tapasztalatból észlelt és sejteni engedte, hogy ő maga is a festőművészettel foglalkozik. A felolvasást éles megfigyelés és közvetlenség jellemezi. A müncheni élet oly sajátágaival ismertet meg, melyek a mi társadalmi felfogásaink szerint különösnek tűnnek fel, ott azonban mint egy magától értetődnek.

Komlóssy Gabika zongorázott. Nem szokásunk a banális agyondicsérés, mindazonáltal ki kell jelenteni, hogy ennek a gyermekeánynak játéka tünevényes. A művészet oly magas fokán áll, hogy a közönség nem tudott hová lenni bámulatában. A Liszt rapsodiát oly praecisitással és bizottsággal adta elő, mely bármely hivatásos művészenek is becsületére vált volna. Nem is elegendtek meg a programszerű számmal mert újra és újra hallgatni akarták és így eljátszotta a Moszkovszky keringőt és néhány magyar népdalt.

Paksy Gizike egy szép költeményt szavalt el hatásosan, a szép költeménynek minden nuancit kidomborította. Végül Janka Sándor ur érces bariton hangjában gyönyörködtünk, elénekelve cigányzene kíséret mellett, egynehány szívhez szóló magyar dalt.

VEGYES HIREK.

Csak egy arasznyi földet.

Nap-nap után bál, multságok, estélyek, lakodalmak, keresztelők, egyéb hangulatos összejövetelek víg zaja tölti be a főváros és vidék házait. Kisebb nagyobb csoportokban, de egy-egy napon százezrek lelkülete derül fel a farsang örömeiben.

Hazámfiak! Honleányok! A jóleső óráknak derújében ragyogjon ki lelkektől egy pillanatra az anyaföldnek szeretete: az aradi vértanúk megszentelt földterületéhez tapadó kegyeletérzések.

Megakarjuk a nemzet számára szerezni ezt a helyet. Kiakarjuk ásatni az ottani porladó csontokat. Oltárát akarjuk emelni a hazaszeretethez. Ebben segítsetek!

Akik örömben usztok és és mulatogtok, adjatok és szedjetekek össze néhány koronát erre a célra s küldjétekek azt be Arad szabad királyi város tanácsának, hogy egy vagy több négyszögöl a tikezeteken át s a ti nevetekkel jusson a nemzeti kegyelet lerovására.

Csak egy arasznyi földet adjatok, hogy a nemzeté lehessen az egész terület!

Budapest, 1909. január hó 28-án.

D. Barabás Béla
országgyűlési képviselő
az Aradon működő tizenhárom bizottság elnöke.

— **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter, a beregszászi kir. pénzügyi igazgatóságnál működő Bratanu Farkas Istvánt pénzügyi tanácsosnak. Czirmay Adolf és Surányi Victort számtanácsosnak és Tuzson Gábort számvizsgálónak nevezte ki.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Lukács Ignác az ügyvédi vizsgát Budapesten sikeresen letévén, itt ügyvédi ir. dát nyitott.

— **Halálozások.** Előző lapszámunk megjelenése után vettük azt a szomorú hírt, hogy Varga Sándor nyugalmazott megyei tiszti főügyész elhalt. Mély megilletődéssel emlékszünk meg az elhaltról. Sok éven át, közművelődési egyesületnek elnöke volt, puritán jellem és kötelességtudó hivatalnok volt. Szónoklatai varázsszerűleg hatottak. Virágos nyelv és gazdag gondolat bőség jellemezte minden beszédét. Folyó hó 7-én temették el általános részvét mellett. — Gróf Török József, volt vármegyei főispán Budapesten elhalt. Több mint 10 évig ált Ungmegeye élén és a régi szabadelvű párt lelkes híve volt. Kormányok jöttek, kormányok mentek és ő mindig megmaradt helyén. Lebilincselő szívélyessége és bizonyos demokratikus modora közkedvelté tették. Halálát őszintén fájlatják.

— **Bánó Ernő ur,** f. hó 13-án a vármegyeház nagy termében, vetítő képekkel kísért felolvasást tart a messinai szerencsétlenek javára. Előre felhívjuk a közönség figyelmét a felolvasásra, mely tanulságos és élvezetes lesz, azután pedig egy nemes célt szolgál.

— **Eljegyzés.** Ifj. Reiter Mór szatmári nagykereskedő eljegyezte Braun Margit urhölgyet, Braun Zsigmond helybeli földbirtokos leányát.

— **Lőw Lázár** ungvári főrabbi f. hó 14-én üli meg 60 éves születési napját. Ez alkalmat felhasználva, számos taritványai és meg számosabb tisztelői nagyszabású ünnepélyt rendeznek Ungváron, hová a s-alja-ujhelyiek, hol tiszteletbeli főrabbi, külön vonaton jönnek el és eljönnek az egész országból sokan nagyon sokan. Lelkészi működését már régebben ő felsége a király a koronás arany érdemkeresztrel méltányolta. Az ünnepekt főrabbi szigorú vallásossága mellett modern ember, a haladásnak igaz barátja. Nincs benne semmi a rabbik fanatizmusából. Csak vallása zsidó, egyebekben pedig igaz magyar hazafi. Mint értesülünk tanitványai számos műveinek költségükön leendő kiadásával kedveskednek. Mi is őszintén tiszta szívvel fejezzük ki szerencse kívánatainkat.

— **Népmentési akció a felvidéken.** A földmívelésügyi kormány 17.000 korona államsegélyt utalványozott oly célból, hogy a nevezett miniszterium egy szakközegének felügyeletet alatt Zemplén, Ung, Bereg és máramaros vármegyék területén a kisgazdák tulajdonát képező közelegelőkről az azokat sok helyütt csaknem hasznavehetlenné tevő bozót kiirtassék. Az igen helyes és eredményeiben nagy horderővel bíró kormányintézkedés több ezer holdnyi legelőt tesz használhatóvá s ad át felvidéki népünk birtokába.

— **Harc a csók ellen.** Furcsa mozgalom van keletkezében, természetesen Amerikában és az a célja, hogy a csókolózást megszüntesse. Scott Klárának hívják a mozgalmászó leányzó, aki miután orvosdoktori címmel is rendelkezik, föllevenítette azt a már századok óta hirdett tant, hogy az ajkak érintésével legkülönbözőbb betegségeknek mirigyét ültetik át egymásba a csókolózó emberek. A difteritisz, tüdővész s egyéb betegségeket okozó baktériák Klára kisasszony szerint a legvigabban táncolnak át ajkáról ajakra. Nem szabad hát csókolózni többé, urak, hölgyek! Klára kisasszony mondja, akiről nem tudjuk, hogy vén-e, fiatal-e s hogy érezte-e már a csók mézét. Mert bizonyosak vagyunk benne, hogy ha érezte, akkor nem félné a baktériától. De amint a részeg embereket nem lehet leszoktatni az ivásról, úgy a szerelemtől ittas fiataloknak is hiába magyarázza Klára kisasszony a csók ártalmas voltát, nem hiszi el senki. Legfeljebb annyit érhet el vele, hogy ezután a reménytelen szerelmesek fogják a csókot — halálnem gyanánt választani.

— **Kitüntetett főorvos.** A m. kir. Belügyminiszter saját aláírásával ellátott elismerő oklevéllel tüntette ki Dr. Kóródy Kálmán tiszaujlaki városi és tb. megyei főorvost, amiért 20 éven át saját elhatározásból önként és díjmentesen gyógykezelt a csendőrlégénységet és azok családtagjait. Ezen humanus, önfeláldozó és hasznos szolgálataiért fejezi ki Gróf Andrássy belügyminiszter elismerését és köszönetét. Ilyen jutalmazandóknak ismerjük mi a főorvos ur működését minden téren. A díszesen kiállított oklevél 556 sz. alatt az Alispán utján lett Dr. Kóródy Kálmának kézbestive.

— **Nem mérge — csak pálinka.** Bobota Julcsa cselédeleány bünbe esett s hogy szegényét eltitkolja egy cigányasszonyhoz Kovács Demeternéhez fordult. A cigányné jó pénzért, csekély 57 koronaért, adott is me dicinát s biztatta a megrettent, szegényét titkolni akaró cselédeleányt, hogy nem lesz a dologból semmi, biztosan elhajtja az orvosság a magzatot. Azonban a jó orvosság dacára Bobota Julcsa a napokban egy egészséges fiu gyermeknek adott életet, egyben a hatóságnál feljelentette a rossz orvosságot adó cigány asszonyt. Miután az a gyanu merült fel, hogy a cigánynő angyal csinálással foglalkozik, a rendőrség kihallgatta. Az asszony azonban mosolyogva adta elő, hogy ő nem mérget nem is orvosságot hanem csak egy kis pálinkát adott 57 korona fejében a szegénylős cselédeleánynak.

— **Leányból borbélyinas.** Egyik budapesti borbély leányát borbélynak akarta kitanítani de a szerződést az ipartestület megtagadta. Most a legfelsőbb hatóságok kimondták, hogy leányok is lehetnek borbélyinasok. Utat nyitottak a nőknek ez által egy tisztességes megélhetést biztosító pályára.

— **Ipartestületi tagdíj nem fizetése,** a szavazati jog elvesztését vonja maga után. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy tagsági díjjal hátralékos tagok az ipartestület közgyűlésén szavazati joguktól — az ipartestületi alapszabályok utján — megfoszthatók, mert az 1864. évi XVII. te. 133. §-ának abból a rendelkezéséből, mely szerint a közgyűlésen a testületbe tartozó minden iparos aki politikai jogától megfosztva nincsen, szavazati joggal bir, nem következik, hogy a tagdíjak nem fizetése a szavazati jog megvonását [ne vonhassa maga után. Ez a

határozat bizony helytelenül vonja el a szavazati jogot. Ez a szigort már a képviselő választási tövényből is kiküszöbölték.

— **A jövő reményei.** A munkácsi gimnázium internitusának 10 növendéke, az egész zenekar, egyet gondolt s érzett Eredetit gondolt, melegen érzett. E hó 1-én vette zeneeszközeit, vonatra ült és Szatmáron szállott ki. A szemináriumba mentek el Ratkovszki Samu theol. tanárhoz, ki nekik, mint belnövendékeknek igazgatójuk, mint gimnázistáknak tanáruk volt. Azért mentek, hogy változatlan ragaszkodásukat és mély hálájukat a farsang keretéhez és muzsikális tehetségükhöz mértén zeneszóval fejezzék ki. Másfél napot töltöttek ott és több koncertet adtak. Darabszámaik szinte kifogyhatatlanok voltak.

— **A sárospataki ifjuság** a mint már jeleztük volt, febr. hó 6-án rendezte hangversenyét nagy érdeklődés és osztatlan tetszés mellett. Annyi közönséget már régen látott az Oroszán vendéglő öreg nagy terem-Bátran elmondhatjuk, hogy ily distingvált közönséget és ily tömegben ritkán, de nagyon ritkán látunk együtt. Jegyeket már azelőtt egy héttel nem lehetett kapni. Boldog volt ki egy szamoszott üléshez jutott. No de érdemes is volt a fáradozás, mert valódi műélvezethez volt szerencsénk. A pataki kántust, mely név alatt országszerte ismeretes az ifjusági énekkart bámulatos praecisitás és összhang jellemezte. Ezek a fiúk az ének valódi mesterei gyanánt mutatkoztak be, mintha mindig csak az énekkel és dallal foglalkoznának, pedig csak üres óráikban foglalkoznak vele, mert hiszen egyébként a komoly tudományt is művelik. Volt egy kabaret szám is mely tréfás tárgya zajos derűtséget keltett. Szűcs Atala kisasszony monológia, csak megerősíti azon hitünket, hogy benne egy valódi művészi lélek lakozik. Azt a bájos egyszerűséget oly finoman, oly ked esen adta elő, hogy a legszigorubb bírálatot is kielégítette. Hangverseny után tánc következett A táncolók oly tömegben vetek részt, melyhez nem igen vagyunk szokva. Igen természetes, hogy a jókedv általános volt és tartott reggelig. Egyszóval egy minden ízében sikerült mulatságban volt részünk.

— **Beregvármegye gazdasági egyesületének igazgató választmánya** f. évi február hó 10-én Horthy Gyula elnök elnökléte alatt Beregszászban ülést tartott. Tudomásul vette a szőlészeti szakosztály újra alakulását, a IV. nemzetközi tejgazdasági kongresszuson elnökséggel és Péchy Tamás cs. és kir. kamarás földbirtokossal képviselteti magát. A gazdák független ujságja és a Köztelek olcsó könyvtára terjesztése érdekében lépéseket tesz. Az alkoholizmus rombolásának megállítására ügyében a vármegyei gazdatársadalmat egyöntetű állásfoglalásra felhívni határozta. Továbbá elhatározta, hogy 24 gazdakör tenyész-szarvasmarha jutalmazására 4800 kor. államsegélyt és a mezőgazdasági és tisztaháti járások tenyész-szarvasmarha jutalmazására 1200 kor. államsegélyt kér a földmívelésügyi miniszter urtól. A temesvármegyei gazdasági egyesületnek a vasúti szállítások körül tapasztalt hiányosságok megszüntetése tárgyában megküldött feliratát hasonló felirattal támogatja. Elfogadta az O. M. G. E.-nek a gazdasági egyesületi tisztviselői kar nyagdíj biztosítási ügyében alkotott tervezetét. Ifj. Fedák István titkárnak 4 új gazdakör alakítása körül kifejtett munkálkodása elismerésül jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

19 új tagot az egyesület tagjai sorába felvett. Az egyesület f. évi rendes közgyűlését márc. 17-ére kitűzte, a számadások megvizsgálására 2 tagot kiküldött. A vármegyei baromfitenyésztés egyöntetű célirányos fejlesztése érdekében a baromfitenyésztők országos egyesületével összeköttetésbe lép. Végül a G. E. O. Sz. szövetségi nagy gyűlésére az egyesület képviselőjében Horthy Gyula elnököt, Czeiner Nándor alelnököt, ifj. Fedák István titkárt Patay András városi főispánt és Bárczay Sándor orsz. képviselő nagybirtokost küldötte ki.

— **Nősülhetnek a csendőrök.** A honvédelmi miniszter a napokban kiadott rendeletével megengedte, hogy a csendőrök 3 évi szolgálat után, mikor már oly fizetésbe jutnak, hogy családot tudnak fentartani, nősülhetnek. A kik az utóbbi két évben kiléptek a csendőrség kötelékéből azok mind visszaléphetnek. A rendelet magyarázata az, hogy eddig igen sok fiatal csendőr lépett ki, mivel nem engedték meg nekik a nősülést s így a csendőrök létszáma igen megapadt.

— **Felhívás a püspökhöz.** Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter tudvalevőleg tervbe vette, hogy a kongrua-javaslat életbe léptetése után a valóban nyomoruságos lelkesíti fizetést kárpótlék utján rendezi és emeli. Ezért most felhívást intézett az összes püspökhöz, kérve őket, hogy terjesszenek elébe kimutatást, melyből megtudhatná a lelkeszek szolgálati idejét képesítésük fokát és a hívők számát.

— **„A Háziorvos“** című népszerű egészségügyi folyóiratnak legújabb, februári száma tartalmának gazdag változatosságánál és érdekességénél fogva széles körökben a legnagyobb érdeklődés tárgyát képezi. Nincsen benne semmi túlzás, mikor azt mondjuk, hogy „a Háziorvos“ ezzel a számmal szinte önmagát multa felül. Érdekesebb közleményei közül különösen kiemeljük Dr. Kovács Aladárnak, a budapesti önkéntes mentőegyesület igazgató főorvosának A jégből mentés technika. Dr. Jassniger Káeoly szakorvosnak Az érlelmeszesedésről, Dr. Hozslinszky Hugó székesfővárosi m. kir. államrendőrségi orvosnak A fehérhályásról, Molnár M. Lajosnak A borbélyműhelyek veszedelmei, Frank József m. kir. állatorvosi főiskolai tanársegédnek Anyatej és dajkatejéről, nemkülönben Dr. Kemény Ignác cs. és kir. törzserosznak A gyermekek nem felvilágosítása című cikkeit. A kuruzslásról, valamint a tárczarovatban a mult számban megkezdett Nemes-Keve című cikkeknek igen érdekes folytatásai — továbbá a betegápolók Rovatában Vlcsek Pál közleménye: a Kérdések és feleletek rovata és a Különlélek-ben megjelenő apróságok különösen változatossá és érdekfeszítővé teszik a lapot. Különösen kívánjuk hangsúlyozni, hogy a kulturális és emberbaráti missiót teljessítő lap — melyet melegen ajánlunk a művelt magyar olvasó közönség figyelmébe — egy szersmind hazafias érzületének is fényes tanujelét adja, mikor a Magyar fürdők és ásványvizek rovatában a hazai fürdők és ásványvizek ismertetéseit és propagálását is felvette programjába. Hazafias költségünk ezt a lapot támogatni, melynek különben is olyan csekély az előfizetési ára — egy évre 2 korona 40 fillér — hogy a legszegényebb anyagi viszonyok között élő család is megszerezzei. A Háziorvos szerkesztősége és kiadóhivatala Bédapesten, VI., Andrássy-ut 27. sz. alatt van. Mututványszámot szivesen küldenek.

— A „magyar fürdőkalauz“ 1909. II. kiadása, szokatlanul diszes kiállításban, a napokban hagyta el a sajtót. — Az ügyesen összeállított, könnyen áttekinthető, hézagpótló munka, magyar és német nyelven illusztrálva részletesen ismerteti a magyar fürdőket, gyógyhelyeket, nyaralótelepeket, sanatóriumokat, víz- és magángyógyintézeteket, nemkülömben a hazai ásvány- és gyógyvizeket. Erdős József a munka szerkesztője, igazán dicséretes és sikeres munkát végzett, amidőn szakavatott tollal és nem mindennapi rutinnal vette kezébe a hazai fürdők eddig selejtes irodalmának ügyét, produkálván olyat, aminőt eddig sajnálattal kellett nélkülöznünk irodalmunk ezen ágában. A nélkülözhetetlen diszmunka szerkesztője valóban megérdemli a legteljesebb elismerést ezen hazafias vállalkozásáért, mert a munka hivatva van arra, hogy a nagyközönség előtt helyes világítással mutassa be a magyar fürdőket és ezáltal gátat vessen a magyarságtól a külföldi fürdőbe és külföldi ásványvizekért kiözönlő sok milliónak. — A diszművet, mely határozott nyeresége irodalmunknak, ajánljuk figyelmébe minden érdeklődőnek, különösen pedig azoknak az illetékes körnek, akiknek hivatásuk pangó hazai fürdőink ügyét elősegíteni. A diszesen bekötött munka az ország valamennyi vasuti és hajófülkéiben, orvosoknál, egyletekben és nagyobb szállodákban nyer díjmentes elhelyezést. A diszmunkát bárkinek is ingyen küldi meg a „magyar fürdőkalauz“ kiadóhivatala, Budapest, Eötvös-utca 36, I. 9.

x A **gyógyászat** hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Így például ma a régi, kitűnő háziszser, a csukamájolaj is új formában kapható, mely nemcsak hátrányaitól visszatetsző szagától és ízétől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotban nyújtja, ami hatásának erejét növeli. És ez a „Scott-féle emulsió“ melyet minden gyógyszerárban árusítanak.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle emulsió használatára. Orvosok, bábák és zülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré tvszik, sőt **táperje** is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

x **Farkas Mór fogspecialista** Beregszászon, Árpád-u. 9. Található egész nap.

— Az új borellenőrző bizottság A borhamisításnak és hamisított bor forgalomna hozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi 47. törvényeikk ez évi január elején életbelépett, az 1893. évi 23. törvényeikk érvényessége pedig megszűnt. Az új törvény végrehajtására kiadott földmivelesügyi miniszteri rendelet most úgy intézkedett, hogy az új bizottság megalakulásáig a régi bizottságok folytassák működésüket.

— **Urkocsisok figyelmébe!** Legfinomabb acél és nád ostornyél egyes és ketős fogathoz, valamint szerszámhoz való kenőcs, lakk, festék, nyereg-zappan, kocsimosó kefe, lókefe, szarvas bőr, kocsimosó szivacs legjutányosabban **Williger Herman** fűszer- és csemege üzletében, Bocskay-utca kaphatók.

Két fekete lilomról.

Két fekete lilomról
Szól az ének.

Rejtelmesek csodaszépek.

Egy hibájuk,
Egy a bájuk,
Hogy feketék, nem fehérek,
Egy szobában
Egy pohárban

— Oly erős, nagy, szinte féltő,
Mint ha ember volna, élő —
Csoda is, hogy összeférnek!
Illatuk nincs. Hogyha volna,
Nem lennének olyan szépek.
Rejtelmük tán szétoszolna!
És előttük, hogy leszállott
A hűvös, lágy tavasz-alkony,
Nem ült vón oly álmodozva
Két ifju nő. Egyik asszony,
Lány a másik.

Nem nézték vón' oty sokáig,
Nem nézték vón' annyi buval
Rejtett, titkolt mély boruval
Azt a két csodás virágot.

S hogy az alkony lejjebb szállott
És az árnyak sötétedtek:

Két fekete lilomszál
Titkos hangon szólni kezdett.
Igy beszélt:

„Nem ismerjük, csak a vágyat,
Csak a gyötrő szenvedélyt.
Nem hiszünk a napsugárnak
Csak az éjnek, csak az árnyaknak.
Ajakunkon sohse támadt
Csattanó csók, vig kacaj.
Tán sirok felett születtünk,
Tán azok porából lettünk,
Kik, míg éltek: élni félték,
Csak vágyódtak, csak reméltek,
Álmodtak, tépelődtek
És korán a sirba tértek . . .

És az árnyak egyre szálltak
És az asszony szólt a lánynak:
„Min tűnődik? Mit keres?
Bármit áhit, bárhova ér,
Boldog itt lenn sohse lesz.
Két kezével gáncsot törhet,
Ostorozhat, öldökölhet:
Mindhiába! Mit sem ér el!
Megutálja a világot!

Jobb, ha mind a két kezével
Gödört ás és belefekszik.

Huh! Sötét föld! Ez nem tetszik?
Hát a víz. — Hulláma fényes.
A napsugár táncol rajta,
Viszi lágyan, sug meséket,
S szép szeliden elringatja —
Memsokára megyek én is —
Ám nekem nem kell poézis.
„Egy golyó és végem, végem . . .“

És az árnyak szállva mélyen
Mind busabban, feketébben
Törték át a kis szobán.
Fojtott hangon szólt a lány:
„Én nem bánom: bármi érjen.
Hadd ömöljön, hadd szakadjon

Könnyem, vérem, verejtékem.
A fél uton meg nem állok —
Át mocsáron, föl a parton,
Szakadékon, meredélyen,
Vad vizek közt, örvény szélen
Én kitartom.
Vihar zugjon, ég hasadjon,
En nem félek.
Én nekem kell a boldogság.
Óh én nekem kell az élet!”

Aztán csönd lett és sötét lett.
És a csöndben, a sötétben
Két fekete lilomnak
(Vagy a lánynak, az asszonynak)
Sóhajtása hallszott mélyen.
Könnybe fult a szó, ugy rémlett:
„Egy golyó és végem, végem!”
Felcsendült rá a dacos szó,
Cse driisztó, messzehangzó:
„Óh én nekem kell az élet!
Két fekete lilomról
Szól az ének . . .

Pusztai szállás.

Zord, sivár bus csönd köröttem
S majd, hogy meg nem dermedek.
A vén posta-mester ásit
És az óra ketyeg.

Ketyeg erre, ketyeg arra,
Ezer emlék kél nyomán,
Régi nóták, régi mondák
Zsongnak által a szobán.

Fény se gyul a szürkületben,
Künn csaholnak az ebek,
Összeomlik minden árnyék
És az óra csak ketyeg.

Kettyeg erre, ketyeg arra,
Multat jövőt összefon,
Félig ébren félig alva
Hallgatom, csak hallgatom.

S mintha még a szánban ülnék
S csengne még a csengetyű . . .
Ah, de ez csak képzelődés, —
Lelkem fáradt, együgyű.

Zord, sivár bus csend köröttem
S majd, hogy meg nem dermedek.
Hortyog már a postamester
S már az óra sem ketyeg.

Krím-i ut.

Emlékszel-e még ama csillagos estre?
Fényében a tenger mint ragyogott!
Óh, jut-e a bus csalóánydal eszedbe?
S akácvirágos, fátylas kalapod?

Száz inoa a sziklás parton utunkba,
Emlékszel-e, mily fenyegetve meredt?
Lovaink hogy' ügettek összesimulva!
S remegve kereste kezem kezedet . . .

Nyergedből egy-egy vadrózsa melgett
Kacagva, hogy' hajlottál ki-ki te!
Hogy' tépted a rózsát s hogy' kötögetted
Lovaink lobogó sörenyeibe!

Lengő köpenyednek meghasította
Selymét a bimbós tövises ag . . .
S csak tépted a rózsát kebledre, hajadba . . .
Csupa rózsza: te, én, az ut, a paripák!

S emlékszel-e óh a hegyi patakra? . . .
Ezúthabu árja mit csobogott! . . .
Hogy' töltünk partján — ajk ajkra tapadva
Édes pihenőre boldogan ott?!

Szerkesztői üzenetek.

S. Izi. Levél megy.

Zéta. Jövő számban egész terjedelmében jön.

B. Alsóverce. Kérdéses ügyben még nincs ítélet, ugy husvét táján lesz a főtárgyalás. Az illetők egyelőre szabadlábra vannak helyezve.

184/1909. v. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a striji cs. és kir. járásbíró C. I. 481.7/1908. számú végzése által Bleiberg Herman végrehajtató javára 57 korona 50 fillér tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bírónilag lefoglalt és 620 K-ra becsült szobatorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a beregszászi kir. járásbíró V. 1291.1/1908. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Beregszászban alperesnél leendő eszközzésére **1909. évi február hó 19-ik napjának délelőtt 3/4 12 órája** határidőül kitézetik ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy megjegyzéssel hiva-nak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is eladatnak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél, vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Beregszász, 1909. január 31.

Schuller, kir. bír. végrehajtó

2162/9. 8. v. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a beregszászi kir. törvényszék 8346/904. Weisz József és neje végrehajtató javára 1751 K 60 f tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bírónilag lefoglalt és 3000 K-ra becsült ló- tehén- és terményből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a beregszászi kir. járásbíró V. 1831.10/908. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagyberegen alperesnél leendő eszközzésére **1909. évi február 25. napjának délután 1/2 3 órája** határidőül kitézetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen az árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is eladatnak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Beregszász, 1909. január 30.

Schuller, kir. bír. végrehajtó.

Széchenyi-utca 39. szám alatt 4 szoba, konyha, kamara és pincéből álló magán uri lakas május hó 1-től bérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal: **Diószegi Sándor, Kazinczy-utca.**

478/909. tkvi sz.

Arverési hirdetmény.

A beregszászi kir. törvényszék telekkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy vb. Komjáthy Károly csődügyéből folyó árverési ügyben Komjáthy Károlyné Dobsa Juliánna utóajánlata folytán a Beregszász város határában fekvő s a beregszászi 1581. számú tkjvben 1423/a/2 hrsz. alatt felveit ingatlanra. vb. Komjáthy Károly illetősége 3424 korona kikiáltási árral de az utóajánlati összegnél vagyis 6850 koronánál alább nem a 10% bánatpénz vagy óvadékképes értékpapírok előzetes letétele mellett és a vételárnak három egyenlő részletben, az árverés napjától számítandó 30, 60, 90 nap alatt 5% kamatokkal való fizetés kötelezettségével **1909. évi március hó 3-an d. e. 10 órájkor** alulírott kir. törvényszék árverelő helyiségében nyilvános árverésen eladatnak.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órákban a kir. törvényszéknél mint telekkönyvi hatóságnál a hirdetményi táblán és Beregszász város házában megtekinthetők.

Beregszászban, 1909. január 23.

Szilágyi, kir. tvszéki bíró.

111/1909. tkvi szám.

Póthírdetmény.

Az ilosvai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Schvimmer Herman medencei lakos végrehajtónak H. Ipert Herman mint kiskoru Schvimmer Cséva, Pepi, Gyula, Áron, Giza és Dvajra medencei lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 126 korona s jár. irántú végrehajtási ügyében 7345/1908. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a medencei II. 91, 92, 104, 106 és 109. számú tkjvben foglalt ingatlanból a végrehajtást szenvedő kiskorúak nevében álló illetőségre 1450 korona kikiáltási árban elrendelt és Medence község házához **1909. évi március hó 4-ik napjának délelőtt 10 órájára** kitézett árverés az 1881. LX. t. c. 107. §-a alapján Dr. Fekete Rudolf ilosvai lakos végrehajtató érdekében is 100 korona tőkekövetelés és jár. erejéig megtartatni fog.

Ilosva, 1909. január 13.

Rónay, kir. járásbíró.

M e g h i v ó.

A „Tarpai Takarékpénztár Részvénytársaság” — amennyiben a folyó évi január hó 31-én megtartott közgyűlés az alaptőke felemelése iránt határozatképes nem lévén — **1909. évi február hó 21-én délelőtt 10 órákor** az alapszabályok 17. §-ának 2. pontja értelmében új közgyűlés fog tartatni, melyre a t. részvényeseket van szerencsénk meghívni.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére küldendő két részvényes megválasztása.

2. Az alapszabályok 21. §-a értelmében megejtendő választás.

3. Az igazgatóságnak adandó megbízás, hogy az alaptőke felemelése iránt (50.000 koronáról 75.000, esetleg 100.000 koronáig) és a részvények kibocsátása módzatára az előmunkálatokat megtehesse.

4. Egy részvényesnek — az alapszabályok 18. §-ának 8. pontja értelmében — tett indítványa folytán 2 újabb igazgatósági tag megválasztása.

Tarpa, 1909. január 31.

Tisztelettel

Az igazgatóság.

Perényi-uton lévő házam eladó esetleg bérbe kiadó.

Értekezni lehet velem ugyanott, vagy a kir. közjegyzői irodában.

HORTHY ISTVÁN.

Megérkeztek

ENGEL JENŐ

könyv- és papirkereskedésébe
a legszebb képeslapok, diszlevélpapírok valamint
a legújabb divatu névjegypapírok és táncrendek.

